

UNIVERSITATEA „LUCIAN BLAGA“ DIN SIBIU
Institutul de Organizare a Studiilor Doctorale și Postdoctorale

TEZA DE ABILITARE

*Dreptul european al afacerilor –
între convergență și fragmentare juridică*

REZUMAT

Domeniul: DREPT

Conf. univ. dr.

Gina Pompilia ORGA-DUMITRIU

Sibiu
Noiembrie, 2024

Teza de abilitare

Dreptul european al afacerilor între convergență și fragmentare juridică

Conf. univ. dr. Gina Pompilia Orga-Dumitriu

Domeniul: Drept

Rezumat

Prezenta teză de abilitare are caracter cumulativ și reprezintă sinteza activității academice, științifice și profesionale desfășurate în cei 25 de ani de activitate universitară precum și planurile de evoluție și dezvoltare a carierei didactice, științifice și profesionale.

I. Realizări academice, științifice și profesionale

A. Realizări academice

Sunt cadru didactic titular al Facultății de Drept a Universității Lucian Blaga din Sibiu, parcurgând treptele carierei didactice de la preparator universitar (1999 – 2002), asistent (2002-2007), lector (2008-2014) la conferențiar universitar (din anul 2015). După obținerea în 2007 a titlului de *doctor în drept comercial la Universitatea „Babeș-Bolyai” Cluj-Napoca*, în anul 2008 am preluat predarea disciplinei *Drept european al afacerilor*, într-o prelungire firească a anilor în care am seminarizat aceeași materie.

În perioada 2010 - 2013 am activat ca cercetător post-doctorat în programul cu finanțare europeană nerambursabilă, fiind titulara contractului de cercetare cu tema: *Dreptul european al contractelor - dimensiunile evolutive ale codificării și viabilitatea instrumentelor normative propuse*. Optimizarea metodelor de predare ne-a fost facilitată de stagiul postdoctoral la *Institutul de Drept Comparat al Universității Panthéon-Assas* și la *Societatea de Legislație Comparată din Paris* (iulie 2011).

Afilierea mea, în calitate de membru, la *Societatea de Legislație Comparată din Paris* (2011) și la *Trans Europe Experts* (2012) în colectivele alcătuind polii de competență: *Libertés de circulation, Droit des contrats, de la consommation et du commerce électronique, Droit des sociétés* mi-a favorizat, în predare, consolidarea discursului și paradigme înnoitoare în redactarea cursurilor.

În aprilie 2015, mi-a fost aprobat, în calitate de director de grant, Proiectul de cercetare intitulat *Contribuție la studiul noțiunii de remedii ale neexecutării contractului – aportul dreptului comparat și al dreptului privat european*.

Participarea în calitate de speaker la 31 de conferințe naționale și internaționale organizate de universități din țară sau străinătate și/sau institute de cercetare naționale (precum Centrul de Studii de Drept European al Institutului de Cercetări Juridice din cadrul Academiei Române, *College Juridique franco-roumain d'études européennes*) sau din străinătate (SWS Scholarly

Society, European Academy of Sciences) sau structuri asociative (Association Henri Capitant des amis de la culture juridique française, Trans Europe Experts) a reprezentat un exercițiu permanent de cunoaștere și dezbateră academică.

Consolidarea competențelor mele academice s-a realizat și prin implicarea în activități extracurriculare dedicate studenților, fiind expert în Proiectul intitulat *Studentul consiliat, excelent viitor angajat* – POSDRU/60/2.1/S/138850, cofinanțat de Fondul Social European, derulat de Universitatea Lucian Blaga din Sibiu cu Asociația Excelență în Educație și Formare continuă și alte universități partenere din țară.

B. Realizări științifice

Cercetarea consacrată libertăților economice fundamentale (reprezentând „constituția economică“ a Uniunii și matricea dreptului european al afacerilor) ne-a prilejuit o aprofundare a modului în care orientările jurisprudențiale pot fi utilizate pentru a furniza o examinare mai structurată și mai coerentă a teoriei libertăților de circulație.

Alături de contribuțiile doctrinare privind unele subiecte specifice precum *migrația societăților* (cu analiza dedicată restricțiilor impuse de statul de origine sau de statul de primire); *acțiunile de aur ca restricții la libera circulație a capitalurilor, restrângerile aduse dreptului de liberă circulație și ședere*,

cercetarea noastră a vizat și *în ce măsură testele aplicabile unei libertăți pot fi extinse și altor libertăți de circulație*. Am explorat astfel:

i) utilizarea mecanismului recunoașterii reciproce statuat inițial în domeniul liberei circulații a mărfurilor (prin hotărârea *Cassis de Dijon*) și pe tărâmul altor libertăți de circulație precum și

ii) implicațiile extinderii raționamentului *Keck* privind modalitățile de vânzare la libera circulație a capitalurilor, cu specială referire la acțiunile de aur (pentru a delimita aranjamentele de investiții de restricțiile la mișcările de capital așa cum măsurile privind modalitățile de vânzare (sau aranjamentele de comercializare) au fost diferențiate de măsurile care privesc marfa.

Cercetarea științifică dedicată dreptului european al contractelor a privit:

- *abordarea de drept comparat* asupra identităților naționale ale contractului (în dreptul francez, german și englez), analiză obligatorie pentru a înțelege sincretismul juridic pe care l-au operat „codificările“ de drept savant, chiar și cu prețul deconstrucției parțiale a conceptelor naționale ale contractului;

- *dimensiunea normativă sau aquis-ul Uniunii în dreptul contractelor*; studiul „europenizării” dreptului contractual a coincis cu:

i) examinarea influenței exercitate de dispozițiile privind libertățile de circulație asupra regimurilor naționale aplicabile contractelor pentru a verifica modul în care normele naționale aplicabile contractelor sunt susceptibile să instituie obstacole în calea comerțului transfrontalier;

ii) „comunitarizarea“ anumitor segmente integrate dreptului contractual fie recurgând la tehnica tradițională a armonizării minime prin intermediul directivelor incidente contractelor de consum, fie la cea a unificării prin intermediul regulamentelor referitoare la normele privind conflictele de jurisdicții și conflictele de legi aplicabile obligațiilor contractuale; au fost explorate stadiile intervențiilor legiuitorului Uniunii în dreptul contractelor; transpunerea conformității

consacrate prin prima Directivă a vânzării din 1999 - înlocuită azi de Directiva (UE) 2019/771, care a evidențiat fragmentarea juridică pe care europeanizarea tinde uneori să o antreneze; reprimarea clauzelor abuzive în formula originală amenajată de Directiva 93/13, elocventă pentru succesul armonizării;

iii) tendințele mai recente de consolidare a acquis-ului european existent în dreptul contractelor prin exploatarea metodei armonizării complete (maxime);

- *dimensiunea prospectivă*, fiind evaluată *metoda instrumentului opțional (și) pentru un drept comun european în materie de vânzare* (d.c.e.v.); alături de articolele și monografia dedicată dreptului european al contractelor, menționăm și studiul privind răspunsul la consultarea Comisiei Europene din iulie 2010 care a fost una dintre cele 3 contribuții provenind din România (alături de cele aparținând Senatului României și Autorității Naționale pentru Protecția Consumatorului) iar dintre cele șapte opțiuni strategice vehiculate, varianta agreată de noi – un instrument alternativ de drept european al contractelor a fost chiar utilizată de legiuitorul Uniunii cu prilejul formulării propunerii de regulament din 11 octombrie 2011 privind un d.c.e.v.

Recepția noțiunii de grup de contracte precum și obiectivările bunei-credințe în ordinea juridică europeană se înscriu tot în registrul contribuțiilor noastre doctrinare la dreptul european al contractelor.

Cercetarea științifică dedicată interacțiunii dintre dreptul european al afacerilor și alte ansambluri normative a vizat:

- *tratamentul efectului direct al acordurilor Organizației Mondiale a Comerțului în jurisprudența CJUE* cu analiza critică a poziției evasiermetice a Curții de a refuza, de regulă, recunoașterea acestuia (excepțiile admise fiind rar exploatate); analiza întreprinsă ne-a permis să punem sub semnul întrebării și dublul standard constatat în jurisprudența recentă a CJUE în contextul în care Comisia poate utiliza dreptul OMC pentru a antrena răspunderea statelor membre în timp ce particularii și statele membre nu pot invoca dreptul OMC pentru a solicita anularea actelor Uniunii sau despăgubiri pentru încălcări ale acordurilor OMC;

- *un conflict normativ inedit* a fost cel existent între sancțiunile extrateritoriale impuse de țările terțe și legislația Uniunii, cu referire expresă la măsurile restrictive impuse de Statele Unite împotriva Iranului vs. Regulamentul european de blocare (a cărui ineficiență am susținut-o), situație care antrenează dificultăți impredictibile pentru comunitatea europeană de afaceri, companiile fiind în mod nefericit prinse în strâmtoarea acestor două regimuri;

- *conflictul dintre normele UE privind ajutoarele de stat și arbitrajul internațional în materie de investiții*.

Rezultatele activității mele de cercetare s-au materializat sub forma a 41 de studii și articole în reviste științifice de prestigiu (*Revista Română de Drept European, Revista de Drept Comercial, Revista Română de Dreptul Afacerilor, Curierul Judiciar, Revista Acta*), dintre care 38 în calitate de unic autor și 3 în calitate de coautor. Am susținut 31 comunicări științifice la conferințe naționale și internaționale, regăsite în volumele acestor manifestări științifice internaționale recunoscute, din țară și străinătate. Am publicat 5 cărți în calitate de unic autor, 2 monografii și 3 cursuri universitare.

C. Realizări profesionale

Sunt avocat în *Baroul Sibiu* din anul 1998, corelarea intereselor didactice și științifice cu practica profesională fiind o linie de conduită pe care în mod constant am promovat-o.

În perioada 2009-2015 am activat ca lector formator al Corpului Experților Contabili și al Contabililor Autorizați la disciplinele *Administrare și Lichidare Intreprinderi*, respectiv *Drept și legislație europeană* (2009-2015).

În mai 2012, *Institutul European din România* mi-a eliberat certificatul care atestă dobândirea de Competențe pentru traducerea și revizia de texte juridice.

În aprilie 2024, am fost desemnată vicepreședinte al *Institutului Român de Drept Comercial* prilej care a însemnat pentru mine un angajament și mai asumat în direcția responsabilizării mele profesionale.

II. Planuri de evoluție și dezvoltare a carierei

A. Evoluția și dezvoltarea carierei academice

Dreptul european al afacerilor a depășit de mult stadiul în care instituțiile sale alcătuiau substanța unor secțiuni dedicate libertăților de circulație din cursurile de dreptul Uniunii. Libertăți de circulație, forme societare europene, întreprinderi și consumatori, spațiul de libertate, securitate și justiție, litigii izvorâte din contracte transfrontaliere iată realitățile practice ale acestui corp normativ dedicat întreprinderilor și activităților economice pe teritoriul Uniunii și nu mai puțin conduitei statelor membre în aplicarea reglementărilor specifice pieței interne. Este motivul pentru care apreciem că demersul preponderent didactic materializat în cursul de *Drept european al afacerilor* trebuie să fie urmat de *publicarea unui Tratat în materia dreptului european al afacerilor*.

Ne propunem și *actualizarea monografiei publicate în domeniul dreptului european al contractelor* precum și *consolidarea relațiilor de cooperare interuniversitară* prin cultivarea relațiilor intercollegiale cu profesorii de drept european al afacerilor de la facultățile din țară și din străinătate prin exploatarea contactelor deja existente la Universitatea Paris II, Institutul de Drept Comparat și Societatea de Legislație Comparată din Paris și Trans Europe Experts.

B. Evoluția și dezvoltarea carierei științifice

Aprofundarea direcțiilor de cercetare și analizele inovatoare, cu exploatarea temelor interdisciplinare merită, în aprecierea noastră, o valorificare țintită prin *publicarea de lucrări științifice cu un grad superior de vizibilitate și factor crescut de impact, traducerea cel puțin a unei lucrări mai relevante într-o limbă de circulație internațională* și publicarea la o editură internațională de prestigiu, *publicarea unei monografii dedicate interacțiunii și conflictelor normative dintre dreptul european al afacerilor (în particular și dreptul Uniunii, în general) și alte sisteme juridice* (acordurile OMC, arbitrajul internațional în materie de investiții și sancțiunile extrateritoriale impuse prin legislația unor țări-terțe), *creșterea reputației științifice a departamentului și, implicit a prestigiului facultății*.

C. Evoluția și dezvoltarea carierei profesionale

Obiectivele preconizate au în vedere *forme de acțiune profesională prin parteneriate instituționale*, apreciind utilă cooperarea dintre IRDC și Trans Europe Experts prin polii săi de competență în vederea participării la evenimente comune. O altă direcție ar fi diversificarea cooperării dintre Facultatea de Drept și Baroul Sibiu prin antamarea unor evenimente care să supună dezbaterii aspecte mai controversate din practica judiciară și care reclamă cunoașterea și aplicarea normelor de drept european al afacerilor

Dezbaterea în medii profesionale a fezabilității proiectului de Cod european al afacerilor completează perspectiva viitoare a agendei noastre profesionale.

„LUCIAN BLAGA“ UNIVERSITY OF SIBIU
Institute for the Organisation of Doctoral and Postdoctoral Studies

HABILITATION THESIS

*European Business Law
between Convergence and Legal Fragmentation*

SUMMARY

Habilitation Domain: **LAW**

**Associate Professor Dr.
Gina Pompilia ORGA-DUMITRIU**

Sibiu
November, 2024

SUMMARY

This habilitation thesis *European Business Law between Convergence and Legal Fragmentation* is cumulative in nature, providing a synthesis of my academic, scientific, and professional work over 25 years of university activity, as well as outlining my plans for career progression and development in teaching, research, and professional practice.

I. Academic, Scientific, and Professional Achievements

A. Academic Achievements

I am a tenured faculty member of the Faculty of Law at the *Lucian Blaga* University of Sibiu, having progressed through the stages of an academic career from assistant (1999–2007), lecturer (2008–2014), to Associate Professor (since 2015). After earning my PhD in Commercial Law from *Babeş-Bolyai University* in Cluj-Napoca in 2007, I began teaching European Business Law in 2008, naturally extending my years of experience in conducting seminars in this discipline.

Between 2010 and 2013, I was a postdoctoral researcher in a European-funded program, research theme *European Contract Law - the evolutionary dimensions of codifications and the viability of the proposed normative instructions*. Optimized teaching methods were enhanced by a postdoctoral fellowship at the *Institute of Comparative Law at Panthéon-Assas University* and the *Society of Comparative Legislation in Paris* (July 2011).

Since 2011, I have been affiliated as a member with the *Society of Comparative Legislation in Paris* and, since 2012, with *Trans Europe Experts*, participating in expert groups on *Freedom of Movement, Contract Law, Consumer and Electronic Commerce Law, and Company Law* have enriched my teaching approach, allowing me to strengthen my discourse and incorporate innovative paradigms into course material development.

In April 2015, I received approval as the principal investigator for the research project titled *Contribution to the Study of Contract Non-Performance Remedies – The Influence of Comparative Law and European Private Law*.

Participation as a speaker at 31 national and international conferences organized by universities and research institutes - both domestically, such as the *Center for European Law Studies at the Institute of Legal Research* within the *Romanian Academy, College Juridique franco-roumain d'études européennes*, and abroad, including the *SWS Scholarly Society* and the *European Academy of Sciences* - or by professional associations like *Association Henri Capitant des amis de la culture juridique française* and *Trans Europe Experts*, has been a continual exercise in academic knowledge-sharing and debate.

My academic competencies were further strengthened through involvement in extracurricular activities dedicated to students, serving as an expert in the project titled *The Advised Student, an Excellent Future Employee – POSDRU/60/2.1/S/138850*, co-financed by the European Social Fund, conducted by *Lucian Blaga University of Sibiu* in partnership with the *Association for Excellence in Education and Continuous Training* and other partner universities in the country.

B. Scientific Achievements

My research on fundamental economic freedoms (which constitute the “economic constitution” of the EU) provided us with an opportunity to deepen our understanding of how the pronounced solutions can be used to offer a more structured and coherent examination of the theory of free movement.

In addition to doctrinal contributions on specific topics related to freedom of movement - such as *corporate mobility* (including analysis of restrictions imposed by the home or host state), *"golden shares" as restrictions on the free movement of capital*, and *limitations on freedom of movement and residence* –

my research has also examined *the extent to which tests applied to one freedom may extend to others*. Specifically, I have explored:

- i) the application of the mutual recognition mechanism initially established for the free movement of goods (through the *Cassis de Dijon* decision) to other freedoms of movement, and
- ii) the implications of extending the *Keck* reasoning, originally applied to sales modalities, to the free movement of capital, particularly concerning "golden shares." This distinction clarifies investment arrangements versus capital movement restrictions, analogous to the differentiation between sales modalities and goods-focused measures.

My scientific research dedicated to European Contract Law has examined:

- *a comparative law approach* to the national identities of the contract (French, German, and English law). This analysis is essential to understanding the legal syncretism that these scholarly codifications have achieved, even at the expense of partially deconstructing national contract;

- the *normative dimension* or the EU Contract Law Acquis; my research into the “Europeanization” of contract law has closely examined:

- i) the impact of Free Movement provisions on national contract regimes; I have analyzed how the free movement provisions influence national contract regimes, assessing how these national rules may create barriers to cross-border trade.
- ii) “Europeanization” of specific contract law segments: this has occurred either through traditional minimum harmonization via consumer contract directives or through unification via regulations addressing jurisdictional and conflict of law rules in contractual obligations. I explored, among other things, the stages of EU legislative interventions in contract law, the transposition of conformity requirements established by the first Sales Directive of 1999 (replaced by Directive (EU) 2019/771), which highlighted the legal fragmentation that Europeanization sometimes brings about. Additionally, I analyzed the control of unfair terms as originally outlined in Directive 93/13, demonstrating the harmonization’s success.
- iii) recent trends in consolidating the existing European Contract Law Acquis: recent efforts have included a shift toward complete (maximum) harmonization methods.

- *prospective dimensions* and the *Optional Instrument for a Common European Sales Law*: in addition to publishing articles and a monograph dedicated to European Contract Law, we also mention the study dedicated to the response to the European Commission's Consultation in July 2010, which was one of the only three contributions from Romania (alongside those of the Romanian Senate and the National Authority for Consumer Protection). Of the seven strategic

options considered, our preferred solution - an optional instrument for European contract law - was also supported by other respondents, ultimately influencing the Union's proposal of a regulation on a Common European Sales Law on October 11, 2011.

My work has further addressed the reception of the concept of *contract groups* and the role of *good faith in the European legal order*. These contributions aim to deepen understanding and application of these principles within European Contract Law.

Scientific Research on the Interaction Between European Business Law and Other Normative Frameworks. My research on the interaction between European Business Law and other normative systems has focused on:

- *the direct effect of WTO law in CJEU case-law*: I critically analyzed the CJEU's generally restrictive stance on recognizing the direct effect of WTO agreements, with rare exceptions. This research questions the observed double standard in recent CJEU rulings, where the European Commission may use WTO law to hold member states accountable, yet private individuals and member states cannot invoke WTO law to seek annulment of Union acts or compensation for breaches of WTO agreements;

- *normative conflict between extraterritorial sanctions imposed by third countries and EU law*: this includes a specific analysis of the restrictive measures imposed by the United States against Iran, in contrast with the the European Union blocking statute. I argued for the ineffectiveness of the the European Union blocking statute, noting how these overlapping regimes create unpredictable challenges for the European business community, with companies uncomfortably caught between the two legal frameworks;

- *conflict between EU State aid rules and International Investment Arbitration*: I examined the tensions between the EU's state aid regulations and the mechanisms of international arbitration on investment matters.

The results of my research have been published as 41 studies and articles in prestigious scientific journals, such as *Revista Română de Drept European*, *Revista de Drept Comercial*, *Revista Română de Dreptul Afacerilor*, *Curierul Judiciar*, and *Revista Acta*, with 38 articles as sole author and 3 as co-author. Additionally, I have presented 31 scientific papers at national and international conferences, and these presentations are included in the proceedings of recognized academic events, organized by leading law faculties and research institutes in Romania and abroad. I have published 5 books as the sole author, including: 2 monographs and 3 university courses.

C. Professional Achievements

Since 1998, I have been a practicing attorney in the Sibiu Bar Association, consistently integrating my academic and scientific interests with professional legal practice

From 2009 to 2015, I served as a lecturer for the training programs of the Body of Expert Accountants and Authorized Accountants of Romania, teaching *Enterprise Administration and Liquidation* as well as *Law and European Legislation*.

In May 2012, I obtained a certification from the European Institute of Romania, demonstrating my proficiency in *Legal Text Translation and Review*.

In April 2024, I was appointed *Vice President of the Romanian Institute of Commercial Law*, a position that has enhanced my awareness of the importance of my commitment to professional responsibility and growth.

II. Career Development and Evolution Plans

A. Academic Career Development and Evolution

European business law has evolved significantly, becoming a distinct and dynamic area that extends beyond the basics of free movement principles traditionally covered in EU law courses. This field now encompasses a wide array of practical issues, including European company structures, consumer rights, the area of freedom, security, and justice, as well as cross-border contract disputes. These realities underpin not only the conduct of businesses within the EU but also the obligations of member states in enforcing single market regulations. In this context, the academic initiative I began with the recent publication of a comprehensive *European Business Law* coursebook must progress towards a more extensive treatment. I aim to author a *Treatise on European Business Law* that offers an in-depth and wide-reaching examination suited to professionals from various fields who engage with EU business law.

Additionally, I plan to *update my published monograph on European contract law* as well as *strengthening inter-university cooperation* by fostering collegial relationships with European business law professors from faculties both domestically and abroad, through leveraging existing contacts at Université Paris II, Institut de Droit Comparé and Société de Législation Comparée Paris, and the Trans Europe Experts.

B. Scientific Career Development and Evolution

Deepening research directions and conducting innovative analyses, with a focus on interdisciplinary topics, deserve, in our view, targeted enhancement through the *publication of scientific works with a higher degree of visibility and impact factor, translating at least one significant work into an internationally recognized language* and publishing it with a prestigious international publisher, the *publication of a monograph dedicated to the interaction and normative conflicts between European business law (in particular, and EU law more generally) and other legal systems* (WTO agreements, international investment arbitration, and extraterritorial sanctions imposed by third-country legislation), thereby *enhancing the scientific reputation* of the department and, consequently, *the prestige of the faculty*.

C. Professional Career Development and Evolution

My professional goals emphasize creating *institutional partnerships*, which I see as a way to link the Romanian Institute of Commercial Law (IRDC) with Trans Europe Experts (TEE). This partnership could facilitate joint activities. Another objective would be to broaden the collaboration between the Faculty of Law and the Sibiu Bar Association by organizing events that explore complex judicial practice issues, particularly those that require a deep understanding of EU business law. Additionally, I aim to engage in professional forums that *debate the feasibility of a European Business Code*, thus aligning my future professional agenda with ongoing legislative projects within the European legal landscape.

